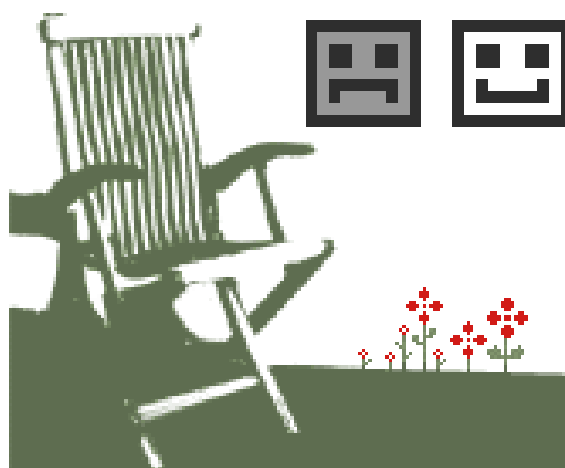
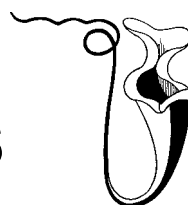

www.tropetrae.dk butiksundersøgelse - holder de hvad de lover?

**Undersøgelse af udbuddet af FSC-certificerede tropiske
havemøbler på det danske marked – forår og sommer 2002**

NEPENTHES

Indholdsfortegnelse

1. Forord	3
2. Introduktion	4
- Forest Stewardship Council (FSC)	4
- Hvordan fungerer FSC?	4
- Initiativer til fremme af FSC	5
3. Metode	6
4. Resultater	7
- Byggemarkeder	7
- Møbelforretninger	8
- Varehuse m.m.	10
5. Konklusion	12
- Sammenfatning af resultaterne i tabelform	14
6. Appendiks	16

www.tropetrae.dk butiksundersøgelse - holder de hvad de lover?

Undersøgelse af udbuddet af FSC-certificerede tropiske havemøbler på det danske marked – forår og sommer 2002

Undersøgelsen er udført af frivillige fra Nepenthes og sammenfattet af Lone L. Laursen.

Udgivet af miljøorganisationen Nepenthes, juli 2002

Rapporten kan downloades fra:
www.nepenthes.dk, eller rekvireres hos:

Nepenthes, Odensegade 4B, postboks 5102,
8100 Århus C, tlf: 8613 52 32, e-mail:
info@nepenthes.dk

1. Forord

Resultaterne af denne undersøgelse er dels baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt de danske forhandlere af havemøbler i tropisk træ, dels på en butiksundersøgelse foretaget af miljøorganisationen Nepenthes i forår og sommer 2002. Formålet har været at skabe en troværdig forbrugerguide til bæredygtigt producerede FSC-mærkede havemøbler.

Inden havemøbelsæsonen startede i foråret 2002, udsendte Nepenthes for andet år i træk et spørgeskema til danske importører og forhandlere af havemøbler i tropisk træ. Heri blev de bl.a. spurgt om andelen af FSC-mærkede produkter i virksomheden. Størstedelen af forhandlerne valgte at deltage i undersøgelsen og returnerede det udfyldte spørgeskema. Resultaterne blev siden hen offentliggjort på forbrugerhjemmesiden www.tropetrae.dk, hvor forhandlerne fordeles på en hvid, en grå og en sort liste, alt efter deres andel af FSC-mærkede produkter.

Herved gøres det nemt for forbrugeren at finde frem til de møbler, som bærer FSC-mærket. Dette mærke garanterer efter Nepenthes' opfattelse, at træet, som møblerne er lavet af, kommer fra tropiske skove, hvor der tages hensyn til natur og mennesker. Derfor anbefaler Nepenthes FSC-mærkede træprodukter.

Nepenthes har efterfølgende aflagt kontrolbesøg i et udvalg af landets detailbutikker, for at undersøge om butikkerne lever op til de oplyste FSC-andele. Butikkerne er besøgt i maj og juni måned 2002. Det er disse butiksbesøg, der ligger til grund for nærværende rapport.

2. Introduktion

Forest Stewardship Council (FSC)

FSC er en skovcertificeringsordning, der blev etableret i 1993 af en række repræsentanter fra skovbruget, industrien, miljø- og arbejdstagerorganisationer samt indfødte folks organisationer. De er sammen blevet enige om et sæt globale principper for forsvarlig skovdrift til brug i certificering af skovdrift (se Appendiks 2). Principperne tilpasses lokale forhold ved at der udarbejdes nationale og regionale retningslinjer. Således er den danske FSC-retningslinjer udarbejdet af den danske FSC-arbejdsgruppe.

FSC har til formål at fremme skovdrift, der opfylder de sociale/kulturelle, økologiske og økonomiske krav for bæredygtig skovdrift. De tre punkter vægtes lige. FSC-certifikatet er således forbrugerens garanti for, at det træprodukt de køber, stammer fra en skov drevet efter FSC's globale retningslinier for bæredygtig skovdrift.

FSC har i dag (marts 2002) på verdensplan 556 medlemmer fra 56 lande. De fleste medlemmer er organisationer, og de fordeles i tre kamre med hhv. økonomiske-, sociale- og miljømedlemmer. I FSC's bestyrelse er der ligelig fordeling af medlemmer fra de tre kamre, ligesom der også er balance i fordelingen af stemmer mellem i-lande og ulande. Stemme fordelingen sikrer, at alle aspekter af bæredygtigheden tilgodeses.

Cirka 28,53 millioner hektar skov er til dato (juni 2002) FSC-certificeret verden over, og arealet stiger støt måned for måned. FSC er indtil videre det eneste globale miljømærke for træprodukter, som sikrer, at træet er bæredygtigt produceret. I Danmark er blot to skove på godt 400 ha blevet FSC-certificeret.

På verdensplan er 2125 virksomheder FSC Chain-of-Custody (CoC) certificerede (Sporbarheds-certificerede så man kan følge produktet igennem hele forsyningskæden fra skov til forbruger). I Danmark er 30 virksomheder FSC CoC-certificerede. Som eksempler på FSC-mærkede produkter kan nævnes havemøbler, trykpapir, vinduer, gulve, hårbørster og råtræ.

Hvordan fungerer FSC?

FSC er organiseret således, at bestyrelsen i FSC godkender uafhængige konsulentfirmaer, til at foretage evaluering og udstede certifikater til skovområder på baggrund af de retningslinier, som gælder i området. Der er med andre ord en tredeling mellem dem, der udarbejder retningslinierne, dem der certificerer skovdriften, og dem der ejer skoven. Det er denne opsplitning, der sikrer uvildighed i systemet og gør ordningen troværdig. Certificerede skove besøges mindst en gang årligt med henblik på en vurdering af skovdriften og hertil kommer uanmeldte besøg.

For at sikre det samme niveau over hele verden sker der løbende en harmonisering af de lokale retningslinier. Det er ikke troværdigt, hvis en svensk skovejer i Skåne og en dansk skovejer på Sjælland med stort set samme slags skov skal vurderes efter vidt forskellige retningslinier. Dette sikres blandt andet gennem FSC's globale principper for bæredygtig skovdrift - de danner en overordnet ramme for de mange nationale initiativer.

Der kan læses mere om FSC på disse hjemmesider: www.fsc.dk (FSC's danske hjemmeside) og www.fscoax.org (FSC's internationale hjemmeside).

Initiativer til fremme af FSC

WWF Skov 2000

WWF Verdensnaturfonden har i 2002 etableret "Det danske skov- og handelsinitiativ for bæredygtigt producerede træprodukter - WWF Skov 2000". Initiativet samarbejder med danske virksomheder, der handler med træ og træprodukter, og medvirker til at fremme beskæftigelsen indenfor den ansvarlige del af skovbrugs- og træindustrien. Populært sagt kan man sige at WWF Skov 2000 hjælper træindustrien, træhandlere, detailhandlere og træforbrugende virksomheder og organisationer med at konkretisere deres initiativer vedrørende fremme af ansvarligt producerede træprodukter.

Initiativet indgår i det WWF-koordinerede globale skov- og handelsinitiativ, Global Forest and Trade Network (GFTN), som er repræsenteret i 18 lande. Godt 700 virksomheder med en samlet årlig omsætning på godt 1.400 mia. kr. er medlemmer af netværket. Virksomhederne repræsenterer 7% af verdens industritræforbrug.

WWF Skov 2000's aktiviteter omfatter bl.a. markedsvejledning og markedsføring, kampagner, nyhedsbreve, seminarer og informationsmøder, servicering i forbindelse med FSC-spørgsmål, og opsætning og revision af en miljøpolitik i relation til bæredygtigt skovbrug.

WWF Skov 2000 formidler den vigtige kontakt mellem virksomheder og andre led i træforsyningskæden, der i dag har svært ved at nå hinanden. Nepenthes støtter varmt initiativet og opfordrer virksomheder til at melde sig ind i netværket.

For yderligere information om WWF Skov 2000, kontakt: Søren Ring Ibsen, WWF Verdensnaturfonden, s.ibsen@wwf.dk, tlf.: +45 35 36 36 35

Tropical Forest Trust

Tropical Forest Trust (TFT) er etableret af en række større europæiske virksomheder, som handler med tropisk træ. Virksomhederne har anerkendt problemet med regnskovenes forsvinden og forpligter sig igennem medlemskab af TFT til stadigt at øge andelen af FSC-certificeret træ i deres sortiment. Medlemmerne anerkender, at FSC-certificeringssystemet i dag er den eneste globale ordning, som på tilfredsstillende vis kan sikre bæredygtig skovdrift.

Virksomhederne giver 2% af råproduktprisen til TFT. TFT bruger hovedparten af disse midler på skovprojekter i regnskovslande som f.eks. Laos, Cambodia, Indonesien, Malaysia og Vietnam. Hermed sikrer medlemmerne aktivt, at stadig mere regnskov FSC-certificeres. Der er medlemsvirksomheder fra Skandinavien, Finland, Tyskland, Holland, Storbritannien, Belgien, Luxemburg, Frankrig, Spanien og Portugal.

Læs mere på: www.tropicalforestrust.com

3. Metode

Efter spørgeskema-undersøgelsen og lanceringen af forbrugerguiden www.tropetrae.dk i marts 2002, har Nepenthes foretaget en række kontrolbesøg i butikker landet over. Vi har udelukkende besøgt hvid- og grålistede virksomheder, da det kun er dem, som har angivet, at de har FSC-træ i butikkerne. Vi har desuden besøgt enkelte butikker, der har hævdet ikke at sælge havemøbler af tropiske træ. Følgende spørgsmål søgtes besvaret under besøget:

- Antal havemøbelsæt i forretningen
- Heraf antal FSC-certificerede havemøbelsæt
- Ekspedientens viden om bæredygtighed og om FSC
- FSC reklame/information i forretningen
- Dokumentation
- Mulighed for bestilling af ikke-udstillede FSC-havemøbler (fra kataloger)

Fremgangsmåden under butiksbesøgene var så vidt mulig som beskrevet her:

Ved ankomst til butikken påbegyndtes en optælling af antallet af certificerede¹ og ikke-certificerede havemøbler. Hovedformålet med dette var en generel estimering af procentdelen af FSC-mærkede havemøbler i forretningen. Under optællingen blev graden og kvaliteten af FSC-information noteret.

Herefter blev en ekspedient kontaktet og adspurgt om butikken havde bæredygtigt producerede havemøbler. Dernæst spurgte vi specifikt efter FSC (hvis det var nødvendigt). Denne metode blev valgt for at undersøge, hvordan butikken præsenterer information om FSC til en almindelig forbruger.

Efterfølgende spillede vi med åbne kort: ”*vi kommer fra miljøorganisationen Nepenthes, det er os der har lavet hjemmesiden www.tropetrae.dk*”. Dette resulterede typisk i en åben snak om FSC og om www.tropetrae.dk

¹ Når der fremover tales om certificerede produkter, henføres der til produkter certificeret efter FSC-ordningen.

4. Resultater

Nedenstående resultater bygger dels på oplysninger fra butikkerne, som blev indhentet ved spørgeskemaundersøgelsen, dels på Nepenthes' besøg i butikkerne i maj og juni 2002. Det, der er skrevet i kursiv, er enten mundtlige udsagn fra ekspedienter eller citater fra producenter og forretningers katalogmateriale.

Byggemarkeder

Bauhaus

Bauhaus har opgivet, at 15% af deres havemøbelsortiment i sæsonen 2002 bærer FSC-mærket. Ved kontrolbesøg af butikker i Odense, Århus og Høje Tåstrup fandt Nepenthes at 18-23% af de udstillede produkter bar FSC-mærket. Bauhaus lever derfor op til mere end de har lovet. I Odense-afdelingen på Risingvej lå der ved hvert enkelt havemøbelsæt en seddel, der oplyste om træsort, oprindelsesland og evt. certificering. Beskrivelsen af FSC var god og fyldestgørende. Desværre var ekspedienternes viden om FSC generelt meget mangelfuld, hvorfor forbrugeren ikke har mulighed for at få en reel vejledning om forskellen på et produkt med og uden certificering.

Dendek

Inden starten på sæsonen oplyste Dendek's hovedkontor at 25% af deres havemøbler i sæsonen 2002 ville være FSC-mærkede. Ved et kontrolbesøg i en butik i Århus (Åbyhøj) var den reelle andel 33%. Dendek i Århus lever dermed op til mere end de lover. Ekspedienten havde godt styr på træets oprindelse, men mente generelt at FSC var for dyrt til deres kundekreds. Forbrugeren har dermed et valg mellem certificerede og ikke-certificerede havemøbler i Dendek, og kan tilmed få reel information om FSC.

Harald Nyborg

Inden starten på sæsonen oplyste Harald Nyborg at 25 % af deres havemøbler i sæsonen 2002 ville være FSC-mærkede. Ved et kontrolbesøg i butikken i Odense var den reelle andel dog kun 17 %. Harald Nyborg i Odense lever dermed ikke op til det oplyste.

Skiltningen i butikken var meget ringe. På FSC-produkterne sad der kun de små skilte med FSC-logoet, der indikerer at dette er et FSC-produkt. Men der manglede yderligere oplysninger om, hvad FSC er. Der var ingen ekspedienter at finde i denne butik. Forbrugeren er altså overladt til selv at finde den ønskede vare og der er ingen muligheder for vejledning. Så medmindre kunden i forvejen har kendskab til FSC, er der hos Harald Nyborg i Odense ikke mulighed for at få at vide, hvad køb af FSC-mærkede produkter betyder.

Råd og Dåd Byggecenter

Råd og Dåd Byggecenters hovedkontor oplyste forud for sæsonstart, at de ville forhandle ca. 11% FSC-mærkede havemøbler i sæsonen 2002, og at de satsede på at øge denne andel til 20-25% i løbet af 2002. Da Nepenthes besøgte butikken i Risskov var situationen dog en anden, idet butikken ikke havde et eneste FSC-mærket havemøbel. Råd og Dåd byggecenter lever dermed ikke op til deres egne oplysninger og deres egen målsætning. Skiltningen i butikken angiver kun træsort og pris. Ekspedienten kendte dog godt til bæredygtigt producerede havemøbler... ” Nåååå, CFC...”. Forbrugeren må kigge langt efter certificerede havemøbler og ordentlig vejledning hos Råd og Dåd i Risskov.

Silvan

Silvan oplyste før sæsonstart, at de i sæsonen 2002 havde 18% FSC-mærkede havemøbler i deres sortiment. Under kontrolbesøg i butikker i Odense, Århus (Lystrup), Birkerød og København viste det sig, at den reelle andel ligger på 10-15 %. Silvan lever altså ikke helt op til det angivne.

I butikkerne fandt Nepenthes generelt en god skiltning. Ved hvert havemøbelsæt var der god information om træsort, oprindelsesland og evt. certificering. God, informativ tekst om FSC. På et skilt i butikkerne reklamerer Silvan desuden for, at de ligger inde med certifikater på, at de havemøbler, der ikke er FSC-mærkede, ligeledes er bæredygtigt produceret. Desværre kunne ekspedienterne i de besøgte butikker ikke fremvise de pågældende certifikater. Ekspedienterne vidste generelt ikke noget om certificering men mente, at alle Silvan's produkter var bæredygtigt produceret. Forbrugeren har i Silvan dårlig mulighed for at få reel information om bæredygtigt producerede havemøbler og om FSC i særdeleshed.

Møbelforretninger

DOMO, Århus

Inden sæsonstart oplyste DOMO, at de i sæsonen 2002 udelukkende ville have FSC-mærkede havemøbler. Da Nepenthes kom på besøg i butikken, lå den reelle andel dog kun på 11%, hvorfor DOMO langt fra lever op til det oplyste. Ekspedienten erklærede dog, at alle deres produkter ifølge indkøberen (Inbodan) skulle være FSC-mærkede, men kunne ikke forklare den manglende dokumentation. Skiltningen i butikken var utilstrækkelig og begrænsede sig til et FSC-mærkat påhængt et enkelt havemøbelsæt. Ekspedientens viden om FSC var nogenlunde. Forbrugeren skal se sig godt for, når der handles havemøbler hos DOMO.

Faxe Design, Humlebæk

Faxe Design oplyste forud for sæsonstart, at de i år 2002 udelukkende ville forhandle FSC-mærkede havemøbler i tropisk træ. Da Nepenthes kom på besøg, var situationen dog en hel anden, idet der ikke var et eneste FSC-mærket havemøbel i butikken. Ekspedienten vidste dog godt hvad det var, og ville hurtigst muligt få butikken med i Skov 2000. Det er godt at se, at butikken er velinformeret og velvillig overfor FSC, men Faxe

Design flyttes ikke desto mindre til den sorte liste, da forbrugeren indtil videre ikke kan købe FSC-mærkede havemøbler i butikken.

IC Interiør, Virum

Inden starten på havemøbelsæsonen oplyste IC Interiør, at de i 2000 ville have ca. 14% FSC-mærkede havemøbler i deres sortiment. Da Nepenthes kom på besøg i butikken fandt vi imidlertid ikke nogen FSC-mærkede havemøbler, hvorfor IC Interiør ikke lever op til det oplyste. Ved forespørgsel om bæredygtigt producerede havemøbler henviste ekspedienten til et katalog fra Trip Trap. Den bevidste forbruger, der ved hvad han går efter, kan altså godt få fat i FSC-mærkede havemøbler i denne butik, selvom det bliver ret besværligt idet det skal bestilles hjem. IC-interiør sættes på den sorte liste, da ikke har nogen FSC-certificerede havemøbler i butikken..

Ikea, landsdækkende

Forud for sæsonstart oplyste Ikea til Nepenthes, at de i indeværende sæson kun ville forhandle FSC-mærkede havemøbler. Efter besøg i forretninger i Glostrup, Tåstrup og Århus var billedet dog lidt anderledes. I Glostrup og Tåstrup fandt Nepenthes kun FSC-mærkede havemøbler (1 enkelt sæt i hver butik), mens Århus-afdelingen ikke kunne fremvise FSC-mærkede produkter. I samtlige butikker føres der ikke-certificerede møbler i Akacie-træ, og Ikea har valgt ikke at opfatte dette træ som værende tropisk. Nepenthes deler ikke denne opfattelse, da Akacie-træet efter vores oplysninger kommer fra plantager i tropiske områder.

Skiltningen i Århus var meget ringe, idet informationen begrænser sig til oplysning om træsort og pris. Ekspedienterne i Århus havde desuden en meget ringe viden om FSC, og henviste derfor til hovedkontoret. I Århus-butikken er det derfor umuligt for forbrugeren at få information og reel vejledning omkring køb af certificerede træprodukter.

Ikea flyttes fra den hvide liste til den grå liste.

Megamøbler, Odense

Inden starten på sæsonen oplyste Mega Møbler, at 25% af deres havemøbler i sæsonen 2002 ville være FSC-mærkede. Ved et kontrolbesøg i butikken i Odense, var den reelle andel dog kun 13%. Mega Møbler i Odense lever dermed ikke op til det oplyste.

Skiltningen i butikken var god, idet der tydeligt blev skelnet mellem certificerede og ikke-certificerede møbler. Ved de FSC-mærkede havemøbler lå der en kort beskrivelse af produktet udformet af indkøbsafdelingen. Ekspedienten vidste til gengæld stort set intet om FSC, men kunne da fortælle, at der blandt kunderne var en stadig større efterspørgsel på bæredygtige producerede havemøbler.

Svendsen & Søn, Hillerød

Inden starten på sæsonen oplyste Svendsen & Søn, at 95% af deres havemøbler i sæsonen 2002 ville være FSC-mærkede. Ved et besøg i butikken i Hillerød fandt Nepenthes, at den reelle andel lå på 95%. Svendsen & Søn lever dermed til fulde op til,

hvad de lover. Skiltningen i butikken var god og veldokumenteret og ekspedienten var særdeles velinformeret om FSC. Dette er altså butikken, hvor forbrugeren kan købe sine havemøbler i tropisk træ med god samvittighed og tilmed få en rigtig god vejledning.

Tendens, Århus

Tendens oplyste forud for sæsonstart, at de i sæsonen 2002 ville forhandle 100% FSC-mærkede havemøbler. Da Nepenthes kom på besøg i butikken lå den reelle andel dog kun på 25%, hvorfor Tendens langt fra lever op til det oplyste. Skiltningen i butikken var desuden utilstrækkelig og begrænsede sig til en FSC-folder påhængt et enkelt havemøbelsæt. Ekspedientens viden om FSC var mangelfuld, dog havde chefen mere styr på det. I denne butik skal man som forbruger se sig godt for, når man køber havemøbler af tropisk træ.

Thorsen Møbler, Århus

Forud for sæsonstarten oplyste Thorsen Møbler, at de i indeværende sæson ville forhandle 100% FSC-mærkede havemøbler. Ved kontrolbesøget i butikken fandt Nepenthes dog kun 80% FSC-mærkede havemøbler. Thorsen Møbler lever dermed ikke helt op til det oplyste. Ekspedienten var velinformeret om FSC, og Thorsen Møbler må stadig betragtes som et godt sted at købe certificerede havemøbler.

Trip Trap Træstudie, Århus

Inden starten på sæsonen oplyste Trip Trap's hovedkontor, at 10-12% af deres havemøbler i sæsonen 2002 ville være FSC-mærkede. Ved et kontrolbesøg i butikken i Århus fandt Nepenthes den reelle andel til 10%. Trip Trap i Århus lever dermed op til den oplyste FSC-andel. Desværre var skiltningen i butikken fuldstændig fraværende. Ekspedienten vidste dog ganske meget om FSC.

Åge Bruun og Søn, København

Åge Bruun og Søn oplyste inden sæsonstart at deres FSC-andel i sæsonen 2002 ville ligge på 95%. Da Nepenthes kom på besøg var den reelle andel dog kun 60%. Ekspedienten var ekstremt velinformeret og forklarede, at årsagen til at FSC-procenten var lavere end oplyst, var at de ikke kunne få solgt det de møbler, der ikke var certificerede.

Varehuse m.m.

Bilka

Forud for sæsonen 2002 oplyste Bilka, at de ville forhandle 10% FSC-mærkede havemøbler. Ved besøg i Odense, Ishøj og Hundige var det imidlertid ikke muligt for Nepenthes at finde FSC-mærkede havemøbler udstillet i butikkerne, mens butikken i Tilst havde et enkelt sæt (5%). Ekspedienterne forsikrede dog, at de i Ishøj og Hundige tidligere på sæsonen havde haft et enkelt sæt, mens Bilka i Odense havde et sæt stående ude på lageret. Dette betyder, at Bilka generelt ikke lever op til de oplyste 10%. Ved hvert enkelt

havemøbelsæt lå der et skilt, der fortalte om træsort og oprindelsesland, men der var ingen information om bæredygtighed eller certificering. Ekspedienterne i Odense og Ishøj henviste straks til FSC-mærket på forespørgsel om bæredygtigt producerede møbler, men derudover var deres viden om FSC mangelfuld. Bilka er altså ikke stedet, hvor forbrugeren skal gå hen, hvis de vil sikre sig bæredygtigt producerede havemøbler.

Ilva

Ilva angav ved sæsonstart deres andel af FSC-mærkede havemøbler til 10-12%. Da Nepenthes besøgte butikken i Århus fandt vi en andel på 9%. I butikken var der en god skiltning med tydelig angivelse af træsort og hvilke sæt, der var FSC-mærkede. Ekspedienten lå inde med en udmærket viden om FSC. I Ilva kan forbrugeren derfor trygt handle FSC-certificerede havemøbler, dog er udvalget ikke overvældende.

Jysk

Jysk oplyste ved starten af sæsonen, at de havde 40 % FSC-mærkede havemøbler i deres sortiment. Under Nepenthes' kontrolbesøg i 8 butikker i Odense, Århus, Storkøbenhavn, Greve, Gentofte og Tåstrup viste der sig dog et meget broget resultat. Kun Jysk i Gentofte lever op til den oplyste %-sats med en FSC-andel på 42%, mens Jysk ved Nørrebro station var en bundskraber med en FSC-andel på kun 5%. De øvrige butikker fordeler sig med FSC-andele på 13-34%.

Skiltningen i Jysk's butikker var ligeledes af varierende kvalitet. I enkelte butikker (Odense City og Nørrebro station) var der overhovedet ingen skiltning om FSC, mens der i de resterende butikker var opsat FSC-skilte på de certificerede møbler. I flere af butikkerne oplevede Nepenthes dog, at der var FSC-skilte på ikke-certificerede møbler. Desuden var Jysk's egen FSC-folder, *Pas på naturen*, tilgængelig i flere butikker.

Ekspedienternes viden om FSC var meget varierende. I Jysk på Nørrebro station, vestergade i København, Tåstrup og Odense City kendte ekspedienterne slet ikke til FSC, mens ekspedienterne i Jysk Odense SØ, Gentofte og Århus C var meget velinformerede. Forbrugeren skal altså se sig godt for, når man handler havemøbler i Jysk.

Magasin

Magasin angav ved sæsonstart deres andel af FSC-mærkede havemøbler til 95%. Dette stemmer fint overens med det indtryk Nepenthes fik ved besøget i Magasin i Århus. Denne butik havde en flot og meget tydelig skiltning, med mærkater og skiltning ved hver enkelt genstand. Ekspedienten vidste meget om FSC og gjorde meget ud af at fortælle om produkternes miljøvenlighed. Forbrugeren kan altså trygt handle sine havemøbler i Magasin, da udvalget af FSC-mærkede produkter er stort, samtidig med man får en grundig og god information.

OBS (COOP)

Forud for sæsonstart 2002 oplyste COOP, at de i 2002 ville udbyde 50% FSC-mærkede havemøbler. Dette stemmer fint overens med hvad Nepenthes oplevede ved besøg i OBS-

butikker i Århus, Odense og Tåstrup. I butikkerne var der en god skiltning, idet der var små infofoldere ved hvert enkelt møbel, der klart og tydeligt fortalte om træsort, oprindelse, produktionsland og evt. FSC-certificering. Desuden var det tydeligt angivet på prisskiltene, hvilke møbler der var FSC-mærkede.

OBS i Århus havde desuden en fremragende stor info-tavle om FSC. Ekspedienterne i Århus og Tåstrup var særdeles velinformerede omkring FSC, mens det kneb lidt mere med kendskabet i Odense. Forbrugeren kan generelt trygt handle FSC-mærkede havemøbler i OBS.

5. Konklusion

Det generelle billede, der danner sig efter Nepenthes' butiksbesøg, er broget. Der ses en del udsving mellem de af butikkerne oplyste FSC-andele, og de andele som Nepenthes fandt ved besøg i butikkerne (**Tabel 1, side 14**).

Kun 5 butikker lever op til det lovede, nemlig Bauhaus, Dendek, Magasin, OBS og Svendsen & Søn, mens adskillige butikker har gjort sig lidt eller betydeligt bedre end de i virkeligheden er.

Der er ingen af de butikker, der har oplyst at de udelukkende forhandler FSC-mærkede produkter, som har kunnet leve op til dette.

Bilka, Faxe Design, Råd & Dåd samt IC Interiør bliver flyttet ned på den sorte liste, idet de, trods oplysninger om det modsatte, ikke har kunnet fremvise blot 5% FSC-mærkede havemøbler,

Ikea flyttes fra den hvide liste ned på den grå. Grunden til at de ikke flyttes helt ned på den sorte liste er, at der stadig foreligger en tvist om hvorvidt akacietræ skal henføres som værende en tropisk træart eller ej.

Bemærkelsesværdigt er det, at der hos en kæde som Jysk, som ellers her en høj profil på havemøbelområdet, ses så store udsving fra butik til butik. Som medstiftere af Tropical Forest Trust er det desuden under al kritik, at mange af Jysk's ekspedienter ikke har tilstrækkelig viden om FSC-mærkede havemøbler.

Ekspedienternes viden om FSC er et af de kritiske punkter i mange butikker. Den er i mange tilfælde simpelthen for ringe. Her må butikkerne gøre en større indsats for at uddanne deres personale, så de bliver i stand til at give en ordentlig vejledning om køb af certificerede havemøbler i tropisk træ.

Den danske forbruger kan stadig have svært ved at gennemskue det danske havemøbelmarked. Ikke mindst på grund af den ofte meget vildledende og forkerte information, samt den lemfældige omgang med udtryk som "miljøvenlig" og "bæredygtig", der optræder i nogle butikker.

I sæsonen 2002 ses der generelt flere tropiske havemøbler fra forsvarlig skovdrift end i 2001, men der er stadig masser af møbler uden miljøgaranti. Hvis man som ansvarlig forbruger ønsker at købe havemøbler, der er produceret med stor hensyntagen til naturen og lokalbefolkning, skal man vælge produkter med FSC-mærket, og det er fortsat vigtigt at man specifikt spørger efter det i butikkerne.

En række producenter og forretninger markedsfører deres produkter med forskellige miljøgarantier uden at forbrugeren reelt har nogen muligheder for at vurdere troværdigheden af de pågældende garantier. Nepenthes mener, at det globalt standardiserede FSC-mærke er det eneste, der sikrer en økologisk, økonomisk og social bæredygtig produktion.

I forhold til sæsonen 2003 kan Nepenthes oplyse:

- Tropetræsundersøgelsen, som ligger til grund for www.tropetrae.dk, vil blive gentaget og et spørgeskema vil blive rundsendt til alle forhandlere i slutningen af 2002. Undersøgelsen vil blive udvidet til at omfatte alle træhavemøbler – også de ikke-tropiske.
- Procentkravet for den grå liste vil blive hævet til 10%. Dvs. at firmaer med mindre end 10% FSC-certificerede havemøbler havner på den sorte liste. Dette skyldes, at udbuddet af FSC-certificerede havemøbler nu er så stort, at Nepenthes vurderer, at enhver havemøbelforhandler kan skaffe FSC-certificerede havemøbler til at komme langt over de 10%. Den højere procentsats er også et forsøg på at dæmme op for firmaer, som prøver at komme på den grå liste uden at gøre en reel indsats.
- Butiksbesøgene vil blive gentaget og butiksundersøgelsen vil blive gennemført væsentligt tidligere end i år og omfatte flere butikker.

Tabel 1: Sammenfatning af resultaterne.

Tabellen viser en oversigt over de besøgte firmaer, deres oplyste FSC-andel, den reelle andel af FSC-mærkede havemøbler samt eventuelle bevægelser på hjemmesidens 3 lister.

Firma	Oplyst FSC-andel	Reel FSC-andel	Oprindelig score	Ny score	Kommentar
Byggemarkeder					
Bauhaus	15 %	18 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	➡ - bliver på den GRÅ liste
Dendek	25 %	33 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	➡ - bliver på den GRÅ liste
Harald Nyborg	25 %	17 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	⬇ - bliver på den GRÅ liste
Råd og Dåd	11 %	0 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	⬇ - ned på de SORTE liste
Silvan	18 %	10-15 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	⬇ - bliver på den GRÅ liste
Møbelforretninger					
DOMO	100 %	11 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	⬇⬇⬇⬇ - ned på den GRÅ liste
Faxe Design	100 %	0 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	⬇⬇⬇⬇⬇ - ned på den SORTE liste
IC Interiør	14 %	0 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	⬇ - ned på den SORTE liste
Ikea	100 %	0-25 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	⬇⬇⬇ - ned på den GRÅ liste
Mega Møbler	25 %	13 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	⬇ - bliver på den GRÅ liste
Svendsen og Søn	95 %	95 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	➡ - bliver på den GRÅ liste
Tendens	100 %	25 %	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ → ☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	☹️ ☹️ ☹️ ☹️ ☹️	⬇⬇ - ned på den GRÅ liste

Thorsen Møbler	100 %	80 %	😊 😊 😊 😊 😊 → 😊 😊 😊 😊 😊	↓ - ned på den GRÅ liste
Trip Trap Træstudie	10-12 %	10 %	😊 😊 😊 😊 😊 → 😊 😊 😊 😊 😊	➡ - bliver på den GRÅ liste
Åge Bruun og Søn	95 %	60 %	😊 😊 😊 😊 😊 → 😊 😊 😊 😊 😊	➡ - bliver på den GRÅ liste
Varehuse m.m.				
Bilka	10 %	0-5 %	😊 😊 😊 😊 😊 → 😊 😊 😊 😊 😊	↓ - ned på den SORTE liste
Ilva	10-12 %	9 %	😊 😊 😊 😊 😊 → 😊 😊 😊 😊 😊	➡ - bliver på den GRÅ liste
Jysk	40 %	5-42 %	😊 😊 😊 😊 😊 → 😊 😊 😊 😊 😊	↓ - bliver på den GRÅ liste
Magasin	95 %	95 %	😊 😊 😊 😊 😊 → 😊 😊 😊 😊 😊	➡ - bliver på den GRÅ liste
OBS (COOP)	50 %	50 %	😊 😊 😊 😊 😊 → 😊 😊 😊 😊 😊	➡ - bliver på den GRÅ liste

Appendix 1: Det udsendte spørgeskema

[Firmanavn]

[Adresse]

[Kontaktperson]

Vedrørende FSC-certificerede havemøbler

Inden sæsonen for salg af havemøbler begynder, vil Nepenthes igen sætte fokus på branchens brug af bæredygtigt tropisk træ.

Der er stadig store problemer med fældning og ødelæggelse af tropernes regnskove. World Resources Institute skønner, at afskovningen på verdensplan er 130.000 kvadratkilometer pr. år, hvilket svarer til ca. 3 gange Danmarks areal, og meget af denne afskovning finder sted i troperne. Der er mange årsager til at skovene ryddes, og løsningerne af skovenes problemer er komplekse. En af de væsentlige årsager til regnskovsødelæggelse er ulovlig eller ubæredygtig handel med tropetræ.

Nepenthes er varm tilhænger af hugst og handel med tropetræ, så længe det finder sted på et bæredygtigt niveau. Bæredygtig handel med tropetræ er en vigtig indtægtskilde for mange u-lande i troperne. Modsat er ubæredygtig skovhugst sjældent en fordel for andre end de firmaer, som forestår rydningerne. På lang sigt vil u-landene og deres befolkninger altid være tabere, når deres skove ødelægges.

Nepenthes opfatter FSC-mærket, som den eneste troværdige garanti forbrugeren har for, at et træprodukt er bæredygtigt produceret under hensyntagen til både natur og mennesker. Vores holdning støttes af det danske folketing, der den 1. juni 2001 vedtog et beslutningsforslag, som forpligter offentlige institutioner til så vidt muligt at bruge FSC-certificeret træ.

Vi arbejder på at fremme udbuddet af FSC-træ gennem konkrete projekter. I 2001 gennemførte vi et projekt om bæredygtigt skovbrug i Sibirien og her i 2002 opstarter vi et projekt i Honduras, som skal fremme FSC-certificering af landets småskove.

Nepenthes arbejder samtidig for at øge efterspørgslen af FSC-certificeret tropetræ herhjemme, og sætter igen i år særligt fokus på havemøbler af tropisk træ. Som en del af dette arbejde, gennemfører derfor denne undersøgelse af det danske marked for tropiske havemøbler.

Vi beder Dem derfor at svare på det vedlagte spørgeskema. På forhånd tak for samarbejdsviljen.

Med venlig hilsen

Miljøorganisationen Nepenthes

Spørgsmål til forhandlere og importører af tropiske havemøbler

- 1) Hvad er virksomheden: Importør, producent eller detailhandler af havemøbler?
- 2) Hvor stor en procentdel af omsætningen udgøres af produkter af tropisk træ?
- 3) Hvor stor en procentdel af omsætningen udgøres af havemøbler?
- 4) Hvor stor en procentdel af omsætningen udgøres af havemøbler af tropisk træ?
- 5) Fra hvilke land stammer træet, som de tropiske havemøbler er lavet af?
- 6) Hvilke træarter er de tropiske havemøbler lavet af?
- 7) Hvor stor en procentdel af de tropiske havemøbler er FSC-certificerede (angives i procentdel af det samlede antal havemøbler/havemøbelsæt)?
- 8) Hvilken målsætning har virksomheden i forhold til fremtidig andel af FSC-certificeret træ?
- 9) Hvilke forretninger i Danmark forhandler virksomhedens produkter (gælder kun for importører og producenter)?

Svarene bedes være os i hænde senest d. 15. februar 2002. Resultaterne af denne undersøgelse vil blive anvendt til forbrugeroplysning via hjemmesiden www.tropetrae.dk.

Appendiks 2: FSC's 10 globale principper

- 1. Love, aftaler og FSC's principper.**

Skovdriften skal følge landets love samt overholde alle internationale aftaler på skovområdet, som landet har underskrevet. Skovdriften skal også følge FSC's principper og kriterier.
- 2. Ejendoms- og udnyttelsesforhold**

Det skal være klart defineret, dokumenteret og juridisk afklaret, hvem der ejer og/eller har ret til at udnytte skoven.
- 3. Oprindelige folks rettigheder**

Oprindelige folks juridiske og traditionelle rettigheder til at eje, udnytte og forvalte deres områder og ressourcer skal anerkendes og respekteres.
- 4. Forhold til lokale samfund og skovarbejdere**

Skovdriften skal vedligeholde og/eller forbedre de sociale og økonomiske forhold for de mennesker, der arbejder i skoven og for de lokale samfund.
- 5. Skovens ydelser**

Skovdriften skal opmuntre til en effektiv udnyttelse af skovens mange forskellige ydelser og dermed sikre en sund økonomi og et bredt udvalg af miljømæssige og sociale fordele af driften.
- 6. Miljøpåvirkninger**

Skovdriften skal sikre den biologiske diversitet og de tilknyttede værdier, vandressourcer, jordbund samt enestående og sårbare økosystemer og landskaber og dermed bevare skovens økologi og integritet.
- 7. Driftsplaner**

Der skal udarbejdes en driftsplan for skoven, og den skal følges. Planens omfang tilpasses skovens størrelse og intensiteten af skovdriften, og den skal løbende justeres, så den er tidssvarende. Målsætning og hvordan målsætningen skal opnås, skal fremgå klart af planen.
- 8. Overvågning og vurdering**

Skovdriften skal overvåges, så der jævnligt sker en vurdering af skovens tilstand, udnyttelsen af skovens produkter, træets vej fra skoven og frem til aftageren, samt de miljømæssige og sociale konsekvenser af skovudnyttelsen. Omfanget af overvågningen skal tilpasses skovens størrelse og intensiteten af skovdriften.
- 9. Bevarelse af naturskove**

Urskov, gammel skov og skovområder af stor miljømæssig, social eller kulturel betydning skal bevares. Sådanne områder må ikke erstattes af plantet skov eller overgå til anden arealudnyttelse.
- 10. Plantet skov**

Plantager og plantede skove skal planlægges og drives efter FSC's principper 1 - 9. Da plantet skov kan give en række sociale og økonomiske fordele og medvirke til at tilfredsstille verdens behov for skovprodukter, bør de supplere driften af, reducere presset på og fremme gendannelsen og beskyttelsen af naturlige skove.